

Сулайман Альсутаєр

Впровадження обліку витрат у сфері вищої освіти Саудівської Аравії: Рушійні сили, прогрес та ресурсні наслідки

У цьому дослідженні розглядається впровадження практики обліку витрат у державних університетах Саудівської Аравії після переходу від касового методу до обліку за методом нарахувань. Керуючись концепцією ресурсноорієнтованого підходу, перевірено чотири гіпотези, пов'язані із чинниками, що впливають на прийняття витрат, можливостями відстеження витрат і їхнього розподілу, частотою використання методів розрахунку й ресурсами, необхідними для успішного впровадження витрат. Дані 171 фінансового менеджера та бухгалтера з усіх 30 державних університетів були проаналізовані за допомогою описової статистики, кореляцій та регресійних моделей. Результати показують негативну кореляцію між прийняттям витрат та організаційними чинниками, причому зовнішні чинники, охоплюючи регуляторні вимоги та перемовини щодо фінансування, є основними каталізаторами. Університети демонструють високу здатність відстежувати та розподіляти прямі витрати, і понад 90% з них здатні ними керувати; однак управління непрямими витратами залишається обмеженим, і лише 12% здатні розподіляти непрямі витрати, що свідчить про ранній етап розвитку. Зниження витрат також позитивно пов'язане з використанням детальних методів розрахунку й розподілу витрат, усвідомленням потреб організації в ресурсах, включно з фінансовою політикою, кваліфікованим персоналом і передовими системами управління. Отримані результати свідчать, що попри зовнішній тиск, обмеженість ресурсів перешкоджає повномасштабному впровадженню. Ці результати підтверджують твердження ресурсноорієнтованого підходу: внутрішні можливості мають вирішальне значення для отримання стратегічної переваги. Успішна реалізація витрат залежить від розвитку внутрішніх ресурсів і нарощування організаційного потенціалу, що може перетворити облік витрат із символічного заходу щодо дотримання вимог у стратегічний інструмент прозорості, прийняття рішень та інституційної ефективності.

Ключові слова: державні університети, вища освіта, облік витрат, облік за методом нарахувань, управління ефективністю, державний сектор

Класифікація JEL: M40, H11, H52, H83

Стаття знаходиться у відкритому доступі і може розповсюджуватися на умовах ліцензії Creative Commons Attribution 4.0 International license, що дозволяє необмежене повторне використання, розповсюдження та відтворення на будь-якому носії за умови наявності відповідного посилання на оригінальну версію статті.